

Trampes russes

Francesc Serés no ha estat mai a Rússia. Carles Capdevila, tampoc, però l'any 1928 va traduir *Guerra i pau* al català, partint –diuen– d'una traducció francesa. Capdevila va ser tantes

coses a la vida –pintor, escriptor, traductor, advocat,

publicista, director de diari, director d'escena, actor de cinema, compositor musical...– que, encara que

no arribés a saber mai rus, suposo que devia ser una de les persones més indicades

del seu temps per traduir

Guerra i pau, un llibre que

té per escenari un marc

tan vast com el de la vasta

Rússia. De Rússia, dels

russos i dels *Contes rus-*

sos, van parlar-ne Fran-

cesc Serés i Anna Golu-

biatnikova, entre molts

altres dels que vam anar

a la presentació d'aquest

recull de contes a La

Llibreteria. Serés va dir

que, d'adolescent, a Sai-

dí, escrivia al consolat rus

i que els del consolat li en-

viaven informació convenientment manipu-

lada sobre Rússia; que per a ell, durant aquells anys,

entrar a la història de Rússia era com entrar a la mi-

llor habitació de joguines del seu amic més ric i que,

ara, tants anys més tard, hauria volgut publicar *Con-*

tes russos com si fos una antologia, perquè els vint-

i-un contes de què es compon estan signats per cinc

suposats autors o autores. Una d'aquestes, Véra-

Margarita Abansèrev, té un cognom català –*Abans-*

Serés–, però convenientment russificat. Serés ma-

teix va explicar-nos-ho, quan va començar a parlar

de la ficció i de les seves trampes. Per trampes, però,

la mentida que ens vam estar empassant tots durant

més d'una hora, mentre escoltàvem els comentaris

sobre el seu llibre. Anna Golubiatnikova, que es va

presentar com una professora de rus a l'EUTI, que

parlava el que tots pensàvem que era un català amb

deix rus, va dir i va repetir i va argumentar que Serés

havia captat molt bé la manera de pensar i de com-

portar-se dels russos. «Tot és possible a Rússia, com

tot és també possible en un país de la magnitud dels

Estats Units», va dir Serés. I, després, impel·lit per

la seva vehemència, pel seu entusiasme, perquè va

anar a la seva i, potser també, perquè va oblidar que no érem a Rússia i perquè una presentació d'un llibre és, es miri com es miri, també –o sobretot– ficció, va confessar que Anna Golubiatnikova no era profes-

sora, sinó actriu, que es deia Anna no-sé-què-més i que, en comptes d'haver nascut en algun racó de

Rússia, era oriünda de Palau-solità. La falsa russa va empal·lidir, Serés va inflar la caixa toràctica i tots nosaltres vam quedar mig parats, mig esfereïts. Mira que Rússia és grossa i que Catalunya és petita, però

la literatura, ja ho sabem, dóna les mateixes

possibilitats a tots els creadors i a totes

les cultures.

El Girbal més actual

Si tot va tal com Josep Cots té previst, Edicions de 1984 editarà d'aquí a poc *L'oratjol de la ser-ra*, la tercera novel·la de la tetrologia d'Eduard Girbal i Jaume. Josep Pla en va dir que «la seva escriptura és com la de Víctor Català convertida en cromo». Enric Casasses l'ha redescobert i s'ha encarregat de reeditar amb un èxit considerable *La tragèdia de cal Pere Llarg* i *L'estrella amb cua*, els dos primers volums d'aquella tetrologia. No va arribar a escriure mai *La cuaranya*, el quart. Girbal era gironí. Ferran, el seu germà, també va ser novel·lista, i Enric Claudi, el pare, va ser cronista de Girona, ànima de la Renaixença i pràcticament l'únic director de la primera etapa de la *Revista de Girona*. I, no obstant això, n'hem parlat ben poc. Sobre Enric Claudi Girbal, ho van fer Lluís Costa i Enric Mirambell en els números 166 i 32. Sobre Eduard Girbal, Camil Geis en el 19. Aviat farà cinquanta anys.